

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2020, 4(1): 557-566.

DOI: [10.26677/TR1010.2020.329](https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.329)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Kadın ve Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

Dilara Bahtiyar SARI, Doktora Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Antalya, e-posta: dilarabahtiyar0790@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0645-0585>

Doç. Dr. Zeki AKINCI, Akdeniz Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Antalya, e-posta: zakinci@akdeniz.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8643-3429>

Öz

Çalışmanın amacı Yüksek Öğretim Kurulu internet sayfasında yer alan Ulusal Tez Merkezi üzerinden geçmişten günümüze kadın ve turizm konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik analiz yöntemi ile değerlendirmektir. Ayrıca kadın ve turizm konusunda alanyazının genel özelliklerini belirlemek ve eksiklikleri ortaya koymak da araştırmanın diğer amaçları arasındadır. Araştırmada belirlenen amaçlar doğrultusunda 1996-2017 yılları arasında yazılan 14 tez çalışmasının bazı özellikler açısından bibliyometrik olarak analizi amaçlanmıştır. Çalışmada tezler, yayımlandığı yıl, tür, üniversite, enstitü, ana bilim dalı ve konu açısından incelenmiştir. Çalışmada istatistiksel analizlerden faydalanılmış ve içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonunda, kadın ve turizm konulu lisansüstü tezlerin sayıca az olması alanda bir boşluk olduğunu göstermiştir. Ayrıca yıllara göre kadın ve turizm konulu tezlerin genel anlamda artış gösterdiği, daha çok Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda hazırlandığı, konu açısından ise, daha çok turizm sektöründe kadınların karşılaştığı sorunlar, cam tavan sendromu ve sektördeki kadın istihdamı ve girişimciliği ağırlık kazandığı çalışmanın diğer sonuçları arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Turizm, Lisansüstü Tezler, Bibliyometrik Analiz.

Makale Gönderme Tarihi: 13.10.2019

Makale Kabul Tarihi: 09.01.2020

Önerilen Atf:

Sarı, D. B. ve Akıncı, Z. (2020). Kadın ve Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(1): 557-566.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2020, 4(1): 557-566.

DOI: [10.26677/TR1010.2020.329](https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.329)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

A Bibliometric Analysis of Graduate Theses on Women and Tourism

Dilara Bahtiyar SARI, Ph.D. Student, Akdeniz University, Faculty of Tourism, Antalya, e-mail: dilarabahtiyar0790@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0645-0585>

Associate Prof. Dr. Zeki AKINCI, Akdeniz University, Faculty of Tourism, Antalya, e-mail: zakinci@akdeniz.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8643-3429>

Abstract

The aim of this study is to evaluate bibliometric analysis of postgraduate theses on women and tourism from past to present through the National Thesis Centre on the website of Higher Education Council. In addition, determining the general characteristics of literature and revealing deficiencies in the field of women and tourism are among the other objectives of the research. The bibliometric analysis of 14 these studies written between 1996 and 2017 in line with the aims determined in the study was aimed. In this study, theses were examined in terms of the year of publication, genre, university, institute, department and subject. Statistical content analysis method was used in the study. At the end of the research, the small number of postgraduate theses on women and tourism showed a gap in the field. In addition, it has been determined that the theses about women and tourism have increased in general terms and are mostly prepared in the Department of Tourism Management of the Institute of Social Sciences. On the other hand, the problems faced by women in the tourism sector, glass ceiling syndrome, women's employment and entrepreneurship in the sector are among the other results of the study.

Keywords: Woman, Tourism, Graduate Theses, Bibliometric Analysis.

Received: 13.10.2019

Accepted: 09.01.2020

Suggested Citation:

Sarı, D. B. and Akıncı, Z. (2020). A Bibliometric Analysis of Graduate Theses on Women and Tourism, *Journal of Turkish Tourism Research*, 4(1): 557-566.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Cinsiyete bağlı ayrımcılık geçmişten günümüze gerek sosyal hayatta gerekse iş hayatında kendini göstermeye devam etmektedir. Günümüzde cinsiyete bağlı ayrımcılığın minimal düzeyde olduğu bilinse de bu durum ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre değişkenlik gösterebilmektedir. Örneğin Latin Amerika’da son 3 yılda Şile, Kosta Rika, Arjantin’de yönetime kadın başkanlar getirilmiş, sosyal programlar, çocukların eğitime katkı ve annelere destek konularında kayda değer ilerlemeler yapılmıştır. Avrupa ve ABD’de ise kadınların sadece % 5’i erkeklerin ise %3’ü hala bu konuda sorun olduğu düşüncesindedir. Çok uluslu şirketlerin başındaki kadın % 3, United Nation % 10’dur. ABD ilk 500 şirketin başındaki kadın oranı %13,5’tir. Afrika ve Batı Asya ülkelerinde ise geçmiş yıllara oranla kadın erkek eşitliği konusunda ilerleme görülebilmektedir. 16-24 yaş arasındaki kızların okuldan iş yaşamına geçişleri sağlanmakta ve kadınların çalışma yaşamına girmeleri amacıyla zirai, teknoloji alanlarında ekonomi planları hazırlanmakta kredi ve yapılaşmaya imkân sağlanması hedeflenmektedir. Etiyopya’da ise 2010 yılı başında IDA (International Development Agency fakir ülkelere yardım için dünya bankası içindeki kuruluş) başkan ve yardımcıları, kadın erkek eşitliğinin “ana” temalardan biri olmasına karar vermişlerdir ve bu da kadının yükselişinde rol oynamıştır (Güleç, 2015: 2).

Geçmişte başlayan cinsiyet ayrımcılığı kendini sosyal yaşamdaki iş bölümünde de göstermektedir. Bir zamanlar kadınlar toplayıcılık görevini üstlenirken erkekler avcılıkla uğraşmıştır. Bu durumun yansıması olarak günümüzde ev işleri kadınlara bırakılırken evin geçimi ve mali konularla ilgili işlemlerden erkekler sorumlu olmuştur. Görev paylaşımı bir yandan erkeklere stresli bir sorumluluk yüklerken öte yandan kadınların yaptığı işler ikincil iş olarak görülmüştür. Bu anlayış, kadının çalışma hayatında sürekli ikinci planda yer almasına ve bu bağlamda ev düzenini sağlamada ikincil olarak görülen işleri yapan kadınlar kendilerini iş hayatında gösterebilmek için bir dizi zorluklarla karşı karşıya kalmasına sebep olmuştur (Haşit ve Yaşar, 2015:3).

Turizm sektöründe kadının rolü, kendisine yüklenen sorumluluklarla başlamaktadır. Bu amaçla kadınlar ilk başlarda turizm sektöründe daha çok temizlik, ütü ve yemek gibi kadın işi olarak isimlendirilen hizmetleri veren housekeeping, F&B gibi departmanlarda yer alırken yönetim ve mali konulardan uzak tutulmuştur (Tükeltürk ve Perçin, 2008:120). Yıllara göre bakıldığında ise, 2013 yılında Türkiye turizmde istihdam edilen erkeklerin oranı %70 iken kadınların oranı %30 civarında yer almıştır. Ancak, turizmde istihdam edilenlerin içerisinde erkeklerin oranı 2006’da %74,3 iken 2013’de %70,1’e düşmüş, kadınların oranı ise %25,7’den %29,9’a yükselmiştir. Bu artışla birlikte, turizm işletmelerinin kadın istihdamının giderek arttığı söylenilebilir. Ayrıca Birleşmiş Milletler’in iki birimi, Birleşmiş Milletler Kadın (United Nations Women, UN Women) ve Dünya Turizm Örgütü (World Tourism Organization) 2010 yılında ortaklaşa Turizmde Kadın Küresel Raporu (Global Report on Women in Tourism) hazırlayarak, turizm sektörünün kadınların ücretli işe ulaşmalarında ve kadının güçlendirilmesinde taşıdığı potansiyele dikkat çekmiştir (Karatahta, 2017:3).

Dünyanın en büyük 20 ekonomisini oluşturan ülkelerin devlet ve hükümet başkanlarının katıldığı G20 zirvesi kapsamında Antalya’da toplanan G20 ülkelerinin Turizm Bakanlarının katıldığı T20; raporda belirlenen çerçeveye göre turizm istihdamında çalışma koşullarında toplumsal cinsiyet eşitliğini desteklemek için belirlenen hedef ve göstergeler doğrultusunda çalışmak konusunda işbirliği içinde olduklarını duyurmuşlardır. Bu bağlamda, turizmde kadın istihdamı küresel düzeyde ele alınan ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında da öncelikli olarak program üretilmesi gereken bir alan olarak belirlenmiştir (Kaya, 2017: 3).

Dünya genelinde kadın istihdamına yönelik sektör incelemesi yapıldığında ise hizmet sektöründe yıllar içinde kadınların sayısının arttığı 2015 yılında % 55,1 oranla 695.804.000 kadının çalıştığı hizmet sektöründe 2016 yılında bu oran % 55,5'oranla 708.176.000 olmuş ve 2017 yılında % 55,9 oran ile kadının çalıştığı bir alana dönüştüğü Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Kadın İstihdamına Yönelik Sektör Oranları (x1000)

Cinsiyet	Yıl	Toplam	Tarım	Sanayi	Hizmet	Tarım(%)	Sanayi(%)	Hizmet(%)
Toplam	2015	3215810	949186	692942	1573682	29,5	21,5	48,9
Erkek	2015	1952820	555619	519324	877878	28,5	26,6	45,0
Kadın	2015	1262989	393567	173618	695804	31,2	13,7	55,1
Toplam	2016	3253400	946794	700705	1605900	29,1	21,5	49,4
Erkek	2016	1977370	553214	526431	897724	28,0	26,6	45,4
Kadın	2016	1276030	393580	174274	708176	30,8	13,7	55,5
Toplam	2017	3289895	946122	708627	1635147	28,8	21,5	49,7
Erkek	2017	2001039	552874	533165	915000	27,6	26,6	45,7
Kadın	2017	1288856	393247	175462	720147	30,5	13,6	55,9

Kaynak: International Labour Organization Statistics (<https://data.worldbank.org/>)

İlgili alanyazında; Çakır ve arkadaşları (2017) turizm sektöründe çalışan kadınların karşılaştığı sorunları belirlemeye yönelik yaptıkları araştırma sonucunda, kadınların cinsiyet ayrımcılığı düşüncesinde olduklarını saptamışlardır. Kaya (2017) ise, turizm sadece kadının istihdama kazandırılması güçlendirilmesi için değil modern dünyanın bağımsız bir bireyi olması için fırsat sahası olabileceği görüşünde olduğu sonucuna varmıştır. Demir (2011), iş yerinde ayrımcılık üzerine yaptığı araştırmada turizm sektöründe karşılaşılan en önemli ayrımcılığın cinsiyet, yaş ve hemşericilik olduğu sonucuna ulaşmıştır. Uğuz ve Topbaş (2016), kadın istihdamı ve ücret ayrımcılığına ilişkin yaptıkları çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu tarafından hazırlanan 2011 Hanehalkı İşgücü Anketi göre Türkiye genelinde 77058 ve konaklama işletmelerinde 1120 çalışana ait verilerden yola çıkarak ayrıştırma analizi yapmış ve cinsiyetler arasındaki ücret farkının yaklaşık % 6'sının ayrımcılıktan kaynaklandığı tespit etmiştir. Tükeltürk ve Perçin (2008), turizm sektöründe kadın çalışanların karşılaştıkları kariyer engelleri ve cam tavan sendromu üzerine yaptıkları çalışmada işletmelerin bu tür sorunları ortadan kaldırmak adına, kadın çalışanlara eşit kariyer fırsatı sağlayabilecek şekilde bir esnek çalışma saati uygulaması gerçekleştirmek, tüm çalışanlara kariyer basamaklarını planlamakta eşit imkânlar sunmak, başarıların ödüllendirilmesinde kadınların göz ardı edilmemesini sağlamak, eşit ücret ve eşit eğitim olanakları sağlamak gibi tedbirlerle kadın çalışanlara da terfi basamaklarında eşit şartlar sağlamak, önyargılara dayalı bir ayrımcılığı ortadan kaldırarak terfi sisteminde liyakate esas almak gibi tedbirleri almalarının yararlı olacağı sonucuna ulaşmışlardır.

Cinsiyete bağılı gerçekleşen ayrımcılığın turizm sektöründen bir kesit sunmak adına başlanılan araştırmada turizm sektöründe kadının yer aldığı çalışmalar yer almıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı Yüksek Öğretim Kurulu internet sayfasında yer alan Ulusal Tez Merkezi üzerinden geçmişten günümüze kadın ve turizm konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik analiz yöntemi ile değerlendirmektir. Ayrıca kadın ve turizm konusunda alanyazının genel özelliklerini belirlemek ve eksiklikleri ortaya koymak ve bu alanda çalışma yapacak diğer araştırmacılara kolaylık sağlamak da araştırmanın diğer amaçları arasındadır.

YÖNTEM

Araştırmanın amacı, yöntemi, deseni ve örnekleme ilişkin veriler aşağıda sırasıyla sunulmuştur.

Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Çalışmanın amacı Yüksek Öğretim Kurulu internet sayfasında yer alan Ulusal Tez Merkezi üzerinden geçmişten günümüze kadın ve turizm konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik analiz yöntemi ile değerlendirmektir. Ayrıca kadın ve turizm konusunda alanyazının genel özelliklerini belirlemek ve eksiklikleri ortaya koymak ve bu alanda çalışma yapacak diğer araştırmacılara kolaylık sağlamak da araştırmanın diğer amaçları arasındadır. Araştırma doğrultusunda belirlenen turizm alanında kadın konusunu içeren, 1996-2017 yılları arasında yazılan 14 tez çalışmasının bibliyometrik olarak analizi amaçlanmıştır. Çalışmada tezler, yayımlandığı yıl, tür, üniversite, enstitü, ana bilim dalı ve konu açısından incelenmiştir. Çalışmada istatistiksel analizlerden faydalanılmış ve içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın Ulusal Tez Merkezi resmi internet adresinde kayıtlı olan lisansüstü tezler bibliyometrik bazı özellikler açısından incelenmiştir.

Araştırmanın Deseni

Çalışma, Türkiye'deki tüm üniversitelerde turizm alanında yazılan lisansüstü tezlerde turizm ve kadın konularına olan ilgiyi görmek amacıyla yapılan bibliyometrik analizi içeren bir araştırmadır.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırma evrenini Türkiye'de tüm üniversitelerde, turizm konusu adı altında yazılan turizm ve kadınları tez konusu olarak seçen ve tez isminde bu konuların yer aldığı yüksek lisans ve doktora tezleri oluşturmaktadır. Çalışmada örnekleme seçimine gidilmemiş tam sayım yapılmıştır. Bu bağlamda Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi'nde bulunan basılı bütün tezler taranmış ve belirtilen konu başlığını içeren 1996-2017 yılları arasındaki dönemi kapsayan toplam 14 tez araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

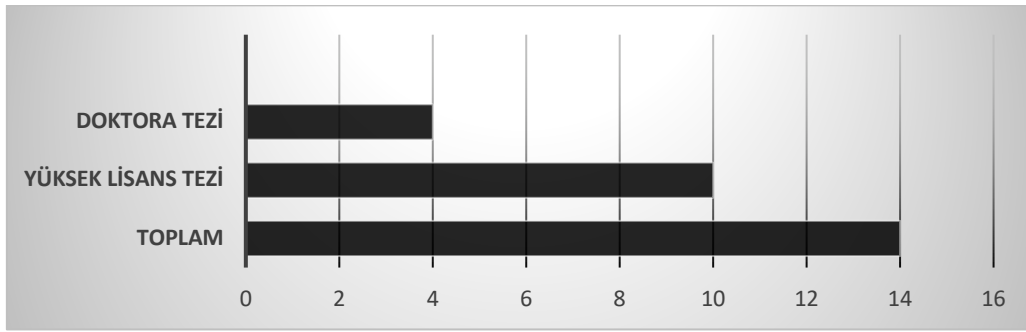
Araştırma verileri 20-25 Eylül 2018 tarihleri arasında toplanmıştır. Tezlere ilişkin verilerin toplanmasında öncelikle www.yok.gov.tr internet adresinden "Ulusal Tez Merkezi" ne ulaşılmış, sistemde öncelikle tarama butonlarından 'detaylı tarama' tıklanmış ve sonrasında konu olarak 'Turizm = Tourism' seçilmiş, dizin olarak ise "kadın" yazılmış ve bul seçeneği tıklanmıştır.

Bundan sonraki aşamada tez no, yazar, yıl, tez adı (orijinal/çeviri), tez türü ve konu başlıkları altında ilgili tezlere ulaşılmıştır. Çalışmada bibliyometrik veri analiz tekniği kullanılmıştır. Bibliyometrik veri analizi için temel istatistik paket programlarından biri olan SPSS paket programının 20.00 versiyonundan faydalanılmıştır.

BULGULAR

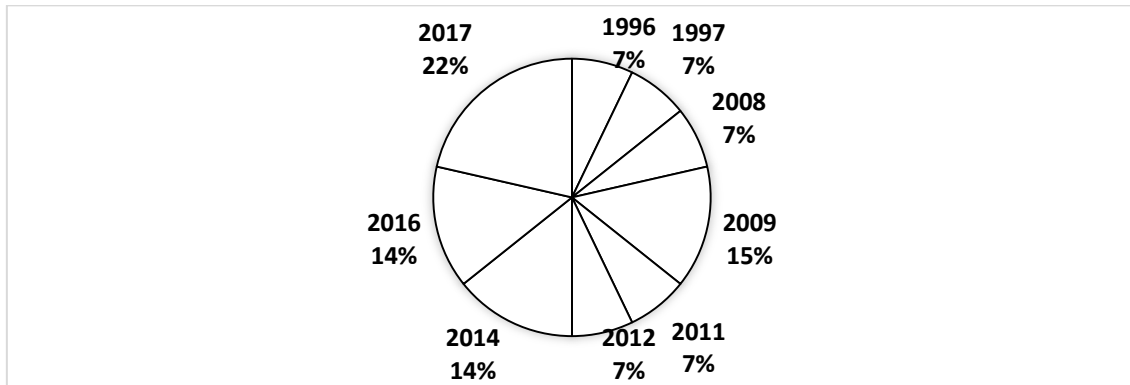
1996–2017 yılları arasındaki dönemi kapsayan 4 doktora tezi ve 10 yüksek lisans tezi olmak üzere toplamda 14 teze ulaşılmıştır. Emek-yoğun olan bir sektör olan turizm alanında kadınlara yönelik hazırlanan tezlerin sayıca az olması, bu alanda bir boşluk olduğunu açıkça göstermektedir.

Tablo 1. Lisansüstü Tezlerin Türüne İlişkin Kümelenmiş Çubuk Grafiği

Lisansüstü tezlerin yıllara ilişkin pasta grafiğine bakıldığında ise, lisansüstü tezler 1996 yılında %7'lik dilime sahipken 2017 yılında %22'lik bir dilime yükselmiştir. Genel anlamda lisansüstü tezlerin 1996, 1997, 2008, 2011, 2012 yıllarında %7'lik dilime sahip olmuştur. En büyük yüzdelik dilim ise %22 ile 2017 yılına aittir. Ara yılların olmamasının sebebi o yıllarda kadın ve turizm konulu tezlerin yapılmamasından veya Ulusal Tez Merkezi'ne yüklenmemiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 2. Lisansüstü Tezlerin Yıllara İlişkin Pasta Grafiği

Lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur. Hazırlanan lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğu Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda gerçekleşmiş olup farklı olarak Sosyoloji Ana Bilim Dalı ve Antropoloji Ana Bilim Dalı'nda da yapılmıştır. Kadın ve

turizm konu alanın birçok bilim dalı üzerinde çalışılması gereken derin bir konudur. Üniversiteler bazında lisansüstü tezlere bakıldığında; Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde 2 yüksek lisans, Dokuz Eylül Üniversitesi'nde 1 yüksek lisans tezi, 1 doktora tezi, Gazi Üniversitesi'nde 1 yüksek lisans tezi, 1 doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi'nde 1 yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi'nde 2 yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi'nde 1 yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi'nde 1 yüksek lisans tezi ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nde 1 doktora tezi hazırlanmıştır.

Tablo 3. Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Tezin Hazırladığı Üniversite/Ens./ABD	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı	2	
Dokuz Eylül Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı / Turizm İşletmeciliği Bilim Dalı	1	1
Gazi Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü	1	1
Hacettepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Antropoloji Anabilim Dalı	1	
Mersin Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı	2	
Muğla Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı	1	
Mustafa Kemal Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Seyahat İşletmeciliği Anabilim Dalı	1	
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı		1
Süleyman Demirel Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Sosyoloji Anabilim Dalı		1
Süleyman Demirel Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı	1	

Lisansüstü Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

1996–2017 yılları arasındaki dönemi kapsayan 14 lisansüstü tezlerin genel itibarıyla konu dağılımları şu şekildedir; kadın turizm akademisyenlerinin işyeri arkadaşlıkları, turizmde kadın istihdamı, özellikleri ve kadın girişimciliği, kadın çalışanların karşılaştığı sorunlar, cam tavan sendromu ve algılamaları, kadınların estetik emek ve tükenmişlik arasındaki ilişkileri, yalnız seyahat eden kadın turistlerin seyahat kısıtlayıcıları, kadın çalışanların/yöneticilerin kariyer engellerinin örgütsel bağlılık üzerine etkisi, kadın yöneticilerin yönetsel davranışları ile etkinlik algılamaları. Lisansüstü tezlerde konu olarak daha çok kadınların turizm sektöründe karşılaştıkları sorunlar (kariyer engeli, cam tavan sendromu), kadınların sektördeki istihdamı ve girişimciliği irdelenmiştir.

Tablo 4. Lisansüstü Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

- Kadın turizm akademisyenlerinin işyeri arkadaşlıkları
- Turizmde kadın istihdamı, özellikleri ve kadın girişimciliği
- Kadın çalışanların karşılaştığı sorunlar, cam tavan sendromu ve algılamaları
- Kadınların estetik emek ve tükenmişlik arasındaki ilişkileri
- Yalnız seyahat eden kadın turistlerin seyahat kısıtlayıcıları
- Kadın çalışanların/yöneticilerin kariyer engellerinin örgütsel bağlılık üzerine etkisi
- Kadın yöneticilerin yönetsel davranışları ile etkinlik algılamaları

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Emeğin yoğun olarak gerçekleştiği turizm sektöründe kadınların yer alması gerektiği zamanla ortaya çıkmış ve belirli departmanlarda kadınların yer alması sağlanmıştır. İlk zamanlarda toplumun kadına atfettiği görev ve sorumluluklar çerçevesinde çalışabildiği turizm alanları zamanla genişlemiş ve artık günümüzde kadınların yönetici olmalarının önü açılmıştır. Elbette ki kadınlara yönelik kariyer engelleri halen devam etmekte ve bunun için birtakım stratejiler belirlenmektedir.

Yapılan araştırmada turizm ve kadın konusunu içeren, 1996-2017 yılları arasında yazılan, Yüksek Öğretim Kurulu internet sayfasında yer alan Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilen 14 lisansüstü tez çalışması ele alınmıştır. Lisansüstü tezlerin yıllara ilişkin sonuçlarına bakıldığında, en büyük yüzdellik dilimin 2017 yılına ait olduğu bulunmuştur. Kadın ve turizm üzerine gerçekleşen çalışmaların 1996 yılından itibaren arttığını söylemek mümkündür. Kadın ve turizm üzerine gerçekleştirilmiş tez çalışmalarının 2017 yılına kadar 14 tane yapılmış olması alanda bir boşluk olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Turizm ve kadın üzerine gerçekleştirilmiş tez çalışmalarının büyük bir çoğunluğu Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı'nda hazırlanmıştır. Ayrıca Sosyoloji Ana Bilim Dalı ve Antropoloji Ana Bilim Dalı'nda da hazırlanan tezler bu konunun ne kadar derin ve zengin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadın ve turizm konulu tezlere üniversiteler bazında değerlendirildiğinde ise, Mersin Üniversitesi ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde 2'şer adet yüksek lisans tezi gerçekleştirilmiştir. Konu dağılımlarına göre ise, daha çok turizm sektöründe kadınların karşılaştığı sorunlar, cam tavan sendromu ve sektördeki kadın istihdamı ve girişimciliği ağırlık kazanmıştır. Öte yandan kadın turizm akademisyenlerin arkadaşlık ilişkileri, yalnız seyahat eden kadın turistlerin seyahat kısıtlayıcıları gibi konular alanda farklılık yaratmıştır.

İleriki çalışmalar için turizm ve kadın konulu alanın zengin bir potansiyele sahip olduğunu söylemek mümkündür. Birçok bilim dalı üzerinden çalışılabilecek olması alanın ne denli zengin ve derin olduğunu açıkta ortaya koymaktadır. Turizm çerçevesinde hazırlanacak bir çalışmanın konaklama, ulaşım, yiyecek ve içecek, seyahat işletmelerinde yapılabildiği gibi sonuçlarının da karşılaştırılması başka bir çalışmanın konusu olabilir. Ayrıca son zamanlarda popülerliği artan gastronomi turizmi alanında spesifik olarak bayan aşçılara kıyasla bayan aşçı başlarının sayıca çok az olmasının nedenlerini araştırmak alanyazında çalışılmadığı için değerli bir tez çalışması sayılabilir. Yapılacak olan araştırmanın yöntemi olarak nicel, nitel ve karmada yapılabilir.

KAYNAKÇA

Akdağ, P. (2012). Turizm sektöründe cam tavan sendromu: Adana ve Hatay illerindeki 4-5 yıldızlı konaklama işletmeleri ve IATA üyesi seyahat acentaları üzerine bir araştırma. Yüksek

lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Seyahat İşletmeciliği Anabilim Dalı, Hatay.

Akoğlan, M. (1996). Konaklama sektöründe kadın yöneticilerin yönetsel davranışları ile etkinlik algılamaları ilişkisi üzerine bir araştırma. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Altındal, Y. (2016). Türkiye'de turizm sektöründe kadın girişimciliğinin gelişiminin incelenmesi: Batı Akdeniz Bölgesi-Güney Ege Bölgesi karşılaştırması. Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, Isparta.

Cesur, M. (2014). Tek başına seyahat eden kadın turistlerin seyahat kısıtlayıcıları. Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Çanakkale.

Çakır, P.G., Barakazı, M. ve Barakazı, E. (2017). Turizm Sektöründe Çalışan Kadınların Karşılaştığı Sorunları Değerlendirmeye Yönelik Bir Araştırma. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 61, 461-474.

Demir, M. (2011). İş yaşamında ayrımcılık: Turizm sektörü örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8 (1), 761-783.

Demirel, Z. H. (2017). Otel işletmelerinde kadın yöneticilerin kariyer engellerinin kariyer stratejileri ve örgütsel bağlılıkları üzerine etkisi. Doktora Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Nevşehir.

Güleç, M. (2015). Kadın Çalışanlarda Cam Tavan Sendromunun Örgütsel Vatandaşlığa Etkileri Kuşadası 4 ve 5 Yıldızlı Otel İşletmelerinde Bir Uygulama. Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Aydın.

Günden, Y. (2011). Konaklama işletmelerinde çalışan kadın yöneticilerin karşılaştıkları cam tavan engelleri ve Muğla örneği. Yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Muğla.

Güzel, B. (2009). Kadın çalışanların kariyer engellerinin örgütsel bağlılık üzerine etkisi: Dört ve beş yıldızlı otel işletmelerinde bir uygulama. Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Turizm İşletmeciliği Bilim Dalı, İzmir.

Haşit, G. ve Yaşar, O. (2015). Çalışan kadınlarda örgütsel stres kaynakları: Bir kamu kurumu örneği. *Sakarya İktisat Dergisi*, 4(4), 1-30.

International Labour Organization Statistics (Online)
<https://data.worldbank.org/indicator/SL.SRV.EMPL.FE.ZS> (Erişim tarihi: 01.11.2019)

Katırcıoğlu, E. (2017). Estetik emek ve tükenmişlik arasındaki ilişkiler: Beş yıldızlı otellerdeki kadın çalışanlar üzerine bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Isparta.

Kaya, Ş. (2017). Turizmde Kadın Emeği. *Karatahta İş Yazıları Dergisi*, 9, 1-22.

Kozan, G. Y. (2016). Kadın turizm akademisyenlerinin işyeri arkadaşlıklarının örgüt iklimi ekseninde analizi. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, İzmir.

Köse, Z. (2014). Turizmde kadın istihdamı ve kadın girişimciliği Beypazarı örneği. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antropoloji Anabilim Dalı, Ankara.

- Sezen, B. (2008). Örgütlerde kadın çalışanların karşılaştıkları cam tavan engeli: Orta ve büyük ölçekli otel işletmelerinde bir araştırma. Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Turizm İşletmeciliği Bilim Dalı, Çanakkale.
- Tükeltürk A, Ş. ve Perçin Ş., P. (2008). Turizm Sektöründe Kadın Çalışanların Karşılaştıkları Kariyer Engelleri ve Cam Tavan Sendromu: Cam Tavanı Kırmaya Yönelik Stratejiler. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 113-128.
- Tümen, B. C. (2009). Turizm sektöründe kadın istihdamının özellikleri ve karşılaşılan sorunlar. Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Anabilim Dalı, Mersin.
- Uğuz Ç, S. ve Topbaş, F. (2016). Turizmde Kadın İstihdamı ve Ücret Ayrımcılığı: Karşılaştırmalı Bir Analiz. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 27(1), 62-78.
- Üçyıldız, U. H. (2017). Kadın çalışanların cam tavan sendromu algılamaları: Ege Bölgesinde faaliyet gösteren seyahat acentalarında bir araştırma. Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Mersin.
- Yaman, A. (1997). 4-5 yıldızlı otellerde çalışan alt ve orta düzey yönetici kadınların mesleki sorunları ve bir uygulama. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.